

VISIEDOCUMENTEN VELSEN IN 2025

VELSEN

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
0. ALGEMENE INLEIDING	3
0.1. Achtergronden	3
0.2. trendboekje	4
0.3. visierrichtingen	5
0.4. visies en hoe verder	5
1. VISIE OP VELSEN NR. 1: IN VELSEN WIL JE WONEN	7
Het beeld	7
Het accent	7
Bevolkingssamenstelling, wonen en samenleven	7
Werken, ondernemen en onderwijs	8
Toerisme en recreatie, kunst en cultuur, sport	9
Bereikbaarheid en veiligheid	10
Tot slot	10
2. VISIE OP VELSEN NR. 2: DYNAMISCH WERKEN IN VELSEN	11
Het beeld	11
Het accent	11
Bevolkingssamenstelling, wonen en samenleven	11
Werken, ondernemen en onderwijs	12
Toerisme en recreatie, kunst en cultuur, sport	13
Bereikbaarheid en veiligheid	14
Tot slot	14
3. VISIE OP VELSEN NR. 3: KENNISRIJK WERKEN IN VELSEN	15
Het beeld	15
Het accent	15
Bevolkingssamenstelling, wonen en samenleven	15
Werken, ondernemen en onderwijs	16
Toerisme en recreatie, kunst en cultuur, sport	17
Bereikbaarheid en veiligheid	19
De rol van de gemeente	19
Tot slot	20
4. VISIE OP VELSEN NR. 4: ACTIEF EN AVONTUURLIJK IN VELSEN	21
Het beeld	21
Het accent	21
Bevolkingssamenstelling, wonen en samenleven	21
Werken, ondernemen en onderwijs	22
Toerisme en recreatie, kunst en cultuur, sport	23
Bereikbaarheid en veiligheid	24
Tot slot	25

0. ALGEMENE INLEIDING

0.1. Achtergronden

De coalitiepartijen hebben in het coalitieakkoord 2010 'Vertrouwen in de kracht van Velsen' vastgelegd dat er snel een nieuwe visie op Velsen moet worden geformuleerd; de huidige loopt in 2010 af. De nieuwe visie is een *agenda setting* visie. Deze toekomstvisie is de gezamenlijke visie van college en raad.

Een gemeenschappelijke toekomstvisie is noodzakelijk, omdat:

1. de gemeente zoveel mogelijk wil voorkomen dat zij door ontwikkelingen en nieuwe feiten wordt overvallen. Juist het proces van visieontwikkeling geeft zicht op trends en dilemma's, op problemen die nu klein lijken maar in de nabije toekomst wel degelijk om actie kunnen vragen. De gemeente wil pro-actief kunnen handelen in plaats van reactief;
2. alleen wanneer er een eenduidige koers bestaat over de agenda die de gemeente de komende vijftien jaar voert, ook op deelgebieden integraal en financieel verantwoord beleid kan worden gemaakt.
3. de gemeente heroverwegingen te wachten staat en daarom keuzes moet maken. Wat blijft de gemeente sowieso doen? Wat doet de gemeente in mindere mate of niet meer? Zijn er nieuwe prioriteiten? Om tot verantwoorde keuzes te komen, is gemeentebrede overeenstemming nodig over het toekomstbeeld van Velsen;

De toekomstvisie op Velsen moet ook in relatie gezien worden met het vraagstuk rond de bestuurlijke schaal.

Veel taken liggen er al bij gemeenten, meer taken komen erbij. Gemeenten dragen ook regionale verantwoordelijkheden (zoals op het gebied van de veiligheid) en zullen meer en meer gaan samenwerken. Daarnaast worden vraagstukken complexer en meer integraal. En dat in een tijd waarin de overheidsfinanciën onder druk staan.

Al deze ontwikkelingen vragen om vergroting van de bestuurskracht op het niveau van de gemeentelijke overheid. Het is dan ook niet de vraag of Velsen staat voor een gemeentelijke **samenwerking dan wel** schaalvergroting, maar met welke andere gemeente(n) en op welke schaal. **Wij willen dan ook streven naar versterking van de bestuurskracht onder meer middels (verdergaande) samenwerking en mogelijk fusie. Met de visie als basis en vertrekpunt zullen we in kaart brengen welke strategische allianties in welke vorm met andere gemeenten wenselijk en mogelijk zijn.**

De uiteindelijke Visie op Velsen geeft **dan ook** richting aan de inhoudelijke oriëntatie op dit vraagstuk. In de verschillende visies die hierna volgen, zijn op dit punt richtinggevende, zij het nog globale uitspraken gedaan. Nadat de visie door de raad is vastgesteld, moet **zoals hierboven aangegeven** in de komende periode richting worden gegeven aan een bestuurlijke heroriëntatie in het kader van de gewenste schaalvergroting.

Het vergezicht 2025 gaat alle Velsenaren aan, want de uitvoering van de visie zal inzet vergen van iedereen die in Velsen woont en werkt. Om een breed draagvlak in de samenleving te verkrijgen en te behouden, is in het visietraject een zo breed mogelijke

participatie gekozen van de raad, van private en maatschappelijke organisaties, van bedrijven, van burgers en van hun vertegenwoordigers in de gemeente.

Op 8 september 2010 is de kick-off gegeven voor het traject Visie op Velsen 2025. Het traject zelf kent twee fasen: de analysefase en de ontwerpfase. In beide fasen is de gemeenschap in twee bijeenkomsten in de burgerzaal van het gemeentehuis nadrukkelijk gevraagd om input. En beide fasen zijn afgesloten met respectievelijk een flitscongres en een minisymposium, waarin de opbrengsten van de fasen zijn gepresenteerd aan stakeholders en burgers.

De eerste fase, de analysefase, is in december 2010 afgesloten met de discussienota 'Velsen op een kruispunt van wegen' met daarin een beschrijving van de relevante trends, ontwikkelingen en strategische vragen. Deze discussienota is ook in een populaire versie samengevat: het trendboekje.

De tweede fase, de ontwerpfase, is met een vijftal visierichtingen afgesloten: vijf mogelijke richtingen waarop de Visie op Velsen 2025 zich zou kunnen richten. Het college heeft besloten de belangrijkste elementen van de visierichting "IJmuiden stad aan Zee" te incorporeren in de visierichting "Kennisrijk werken in Velsen", aangezien eerstgenoemde visierichting als zelfstandige visie te weinig onderscheidend van de andere visies was.

In het nu voorliggende document zijn de vier visierichtingen uitgewerkt in visies. Per visie wordt antwoord gegeven op de strategische vragen van de eerste fase, de analysefase.

Lopende dit hele traject werden er twee kunstprojecten uitgevoerd, één met leerlingen van de basisscholen in de gemeente en één met ouderen in combinatie met leerlingen van het voortgezet onderwijs.

De opbrengsten van deze projecten – een filmpresentatie met tekeningen/maquettes van basisschoolleerlingen en een fotoboek van de gesprekken tussen ouderen en leerlingen voortgezet onderwijs – zijn op 1 maart 2011 beschikbaar. Zij geven inzicht wat de volwassenen van 2025 nu, 14 jaar voor die tijd, belangrijk vinden.

0.2. trendboekje

In het trendboekje zijn, zoals hiervoor al opgemerkt, de trends en ontwikkelingen beschreven die voortgekomen zijn uit deskresearch, interviews en inbreng tijdens de twee bijeenkomsten in de burgerzaal in oktober 2010. Voorts bevat het trendboekje de daaruit voortgekomen strategische vragen, waarop de Visie op Velsen 2025 een antwoord moet geven.

Naast megatrends (trends op nationaal en internationaal niveau) is ingegaan op de verschillende thema's waarmee Velsenaren nu en in 2025 te maken hebben: wonen en leven, ondernemen en werkgelegenheid, toerisme en recreatie, mobiliteit, ruimtegebruik en milieu, sport, zorg en welzijn, opgroeien en leren, kunst en cultuur en veiligheid. De strategische vragen bewegen zich alle op deze thema's.

Om die reden is bij de uitwerking van de visierichtingen in de nu voorliggende visiedocumenten met al deze thema's en uiteraard strategische vragen rekening gehouden.

0.3. visierichtingen

In totaal waren er vijf visierichtingen ontwikkeld en aan de stakeholders en burgers voorgelegd op 16 februari 2011:

1. *In Velsen wil je wonen*. Hierin ligt de nadruk op wonen en een zo divers mogelijke bevolking met een beperkte groei van het inwoneraantal.
2. *Dynamisch werken in Velsen*. Hierin ligt de focus op werken binnen de huidige pijlers industrie/staal en haven/vis. Naast deze pijlers is werkgelegenheid ontstaan in de energiesector, technologie en zorg.
3. *Kennisrijk werken in Velsen*. Hierbij wordt het werken binnen kennisrijke industrie benadrukt. Daarbij wordt ingezet op doorontwikkeling van bestaande industrieën en initiatieven (kennisintensief worden van haven en staal, de off-shore industrie), ontwikkeling van kenniscentra op deze terreinen en ontwikkeling van nieuwe werkgelegenheid op het gebied van duurzame energie (waterenergie).
4. *Actief en avontuurlijk in Velsen*. Hierbij wordt ingezet op toerisme. Met name rond de sterke punten van Velsen zoals zee, strand, haven en natuur en op (sport)evenementen. Daarbij ligt de nadruk meer op toeristen die enige tijd in Velsen verblijven dan op dagtoerisme.
5. *IJmuiden stad aan zee*. Hierin wordt gefocust op het tot een dynamische stad uitgegroeid IJmuiden. IJmuiden als stedelijk hart van Velsen en “badplaats” voor Amsterdam.

Zoals hiervoor aangegeven, is de vijfde visierichting geïncorporeerd in de derde visierichting. De vier resterende richtingen worden hierna in mogelijke visies uitgewerkt.

0.4. visies en hoe verder

De uitgewerkte visies zijn even zoveel stippen op de horizon. Ze zijn schetsen van het toekomstbeeld dat wij hebben van Velsen in 2025.

Visies zijn geen beleidsdocumenten. Visies liggen aan de basis van beleid. Zodra de raad besloten heeft welke visie de Visie op Velsen 2025 wordt, wordt een strategische agenda uitgezet hoe daarop uit te komen. De visie is vervolgens leidend voor nieuw beleid en toetssteen bij de evaluatie en bijstelling van bestaand beleid.

Kort samengevat: een visie geeft aan wat we willen bereiken en beleid geeft aan hoe we dat willen gaan doen.

Voor de implementatie van de uiteindelijk door de raad gekozen visie wordt in maart/april 2011 een implementatieplan ontwikkeld. Elementen van het plan zijn in ieder geval:

- participatie van bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties, inhoudelijk en procesmatig, op weg naar realisering van de visie
- strategische agenda op weg naar 2025 met plan van aanpak voor de lopende collegeperiode
- inventarisatie van te evalueren beleid en aanpassing daarvan aan visie, planning daarvan
- inventarisatie en initiatie van nieuw beleid voor zover van toepassing

- voor zover van toepassing: herijking collegeprogramma aan de visie
- jaarlijkse rapportage van college aan raad betreffende voortgang, gevolgd door een rapportage aan de gemeenschap van Velsen
- ieder nieuw college en nieuwe raad: herijking van de gekozen visie.

Tenslotte zal het vraagstuk rond bestuurlijke schaalvergroting met voortvarendheid opgepakt worden.

1. VISIE OP VELSEN 2025 NR. 1: IN VELSEN WIL JE WONEN

Het beeld

Het is april 2025. Velsen is onlangs onderdeel geworden van de nieuwe gemeente Kennemerland en staat in de metropoolregio Amsterdam bekend als DE plek om te wonen. Voor sommige gebieden staan mensen uit de regio op een wachtlijst voor een eigen woning. Velsen heeft er namelijk voor gekozen maar beperkt te groeien en zo haar eigen identiteit te behouden: een gemeente met diverse woondorpen in het groen, ieder met zijn eigen karakter, en één kloppend stedelijk hart: IJmuiden.

IJmuiden heeft zich ontwikkeld tot een gezellige woonstad met een uitbreiding tot aan het strand toe. De oude wijken zijn in stijl gerenoveerd, er is beperkte hoogbouw (bij haven, sluizen en strand/zee), het centrum is gerevitaliseerd en uitgebreid tot een gezellig stadshart met uitgaansgelegenheden voor jong en oud.

De andere kernen van de gemeente Velsen hebben zich verder ontwikkeld. Waar mogelijk zijn ze uitgebreid en enkele kernen groeien langzaam aan elkaar vast.

Velserbroek en Velsen-Noord kennen deels hoogbouw. De duindorpen profileren zich als “wonen in het groen”, met natuur om de hoek.

Velsen heeft in 2025 dan ook twee woongezichten: rustig in de natuur aan de ene kant en dynamisch in een stedelijke omgeving aan de andere kant.

Het accent

In deze visie ligt het accent op Velsen als woon- en leefgemeente.

In deze visie maakt Velsen deel uit van een nieuwe gemeente Kennemerland, dit daar het accent op wonen ligt en de relatie met Kennemerland dan het meest voor de hand ligt.

Hieronder praten we wel over Velsen als nog een zelfstandige entiteit, omdat het huidige Velsen het vertrekpunt is.

Bevolkingssamenstelling, wonen en samenleven

De bevolking van Velsen zelf is nauwelijks gegroeid ten opzichte van 2011. Gestreefd is naar een zo breed mogelijke samenstelling van de bevolking. Om dat mogelijk te maken, is ervoor gezorgd dat de voorzieningen die mensen in verschillende levensfasen belangrijk vinden, binnen redelijke afstand van hun woning beschikbaar zijn.

Velsen is niet aan de vergrijzing ontkomen, maar streeft ernaar (overigens net zoals dat gebeurt in heel Nederland) mensen zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen. Zonder overigens de doorstroming op de woningmarkt te belemmeren. Bij woningbouw/-renovatie is rekening gehouden met starters en mensen die aangepast moeten wonen.

Daarnaast is er ook gedacht aan ouderen voor wie zelfstandig wonen niet meer mogelijk is. Zoveel mogelijk is getracht om mensen niet nodeloos uit de door hen gewenste woonomgeving te halen, ook niet als zij, ouder geworden, niet meer zelfstandig kunnen wonen.

Verder is er vanaf 2011 rekening mee gehouden dat er in toenemende mate minder mensen per huishouden een woning wensen. Zowel voor hen als voor jonge gezinnen, die meer ruimte nodig hebben, zijn woningen in alle kernen beschikbaar.

Binnen alle kernen zijn op redelijke afstanden voorzieningen als basisscholen en winkels gevestigd. Door de krimp in het leerlingenaantal is de behoefte aan het aantal schoolgebouwen en hun omvang afgenomen. In de afgelopen 10 jaar heeft er in overleg met de schoolbesturen een herstructurering plaatsgevonden.

Waar dat mogelijk is zijn voorzieningen geclusterd: scholen met gezondheidscentra, winkelcentra.

Om de kernen en wijken aantrekkelijk te houden om te wonen, is er vanuit de gemeente een virtueel netwerk opgezet voor raadpleging van de inwoners per wijk, per kern en over de hele gemeente. De inwoners van die wijk praten via het netwerk mee over gemeentelijke plannen rond revitalisering, herinrichting, verandering of verfraaiing van de woonomgeving en over wijkoverstijgende aanpak en voorzieningen.

Veel aandacht is besteed aan voldoende (kleinere) uitgaansgelegenheden voor de jeugd en plaatsen waar de jeugd elkaar ontmoet.

De gemeente gebruikt dit netwerk ook om het gevoel van collectiviteit waar mogelijk te versterken en burgerinitiatieven te faciliteren.

Veel aandacht is voor de toe- en uitgangelijkheid van gebouwen en openbare ruimte.

Velsen als woongemeente is aantrekkelijk voor iedereen die in de metropoolregio Amsterdam werkt. Uitdaging voor Velsen is de doorstroming: natuurlijk is het goed als mensen graag blijven wonen in Velsen, aan de andere kant wil Velsen niet op slot gaan. Daarom zijn er ook afspraken gemaakt met de omliggende gemeenten, aangezien de trek naar Velsen toe vooral plaatsvindt vanuit groepen mensen die in een minder drukke omgeving willen wonen.

Werken, ondernemen en onderwijs

De sterke economische pijlers anno 2011, staal en vis, zijn er nog steeds, hoewel de werkgelegenheid in deze sectoren is afgenomen. De staal- en havenindustrie zijn veel duurzamer geworden, waardoor de luchtkwaliteit in Velsen verbeterd is.

Naast staal en vis zijn sectoren als horeca, zorg, detailhandel, diensten en recreatie belangrijk geworden voor de werkgelegenheid.

Analoog aan de landelijke trend zijn er in 2025 veel meer ZZP-ers die vanuit huis werken dan in 2011. Omdat Velsen lagere woonprijzen kent dan bijvoorbeeld de stadsregio Amsterdam, is Velsen als woongemeente en uitvalsbasis voor deze groep ondernemers erg aantrekkelijk.

Velsen is echter duidelijk een woongemeente geworden: verhoudingsgewijs werken er meer inwoners dan in 2011 buiten de eigen gemeente.

Een uitzondering hierop is de zorg. Deze sector biedt veel inwoners van Velsen werk in Velsen zelf en de directe omgeving. Ook hier doet echter de krapte op de arbeidsmarkt zich voelen. Velsen heeft hierin een plus omdat het een aantrekkelijk woonklimaat heeft met name voor werknemers die een gezin hebben.

Het onderwijs dat in de gemeente gevestigd is, sluit hierop aan. Er is voldoende gespreid basisonderwijs (hoewel de reistijd naar de dichtstbijzijnde basisschool nu soms langer is dan in 2011 omdat er door de daling van het leerlingenaantal minder schoollocaties zijn). Daarnaast heeft Velsen HAVO en VWO binnen haar grenzen en een bloeiend VMBO voornamelijk met opleidingen die aansluiten op de

werkgelegenheid binnen Velsen (technische opleidingen, zorgopleidingen, opleidingen toerisme en recreatie e.d.).

Toerisme en recreatie, kunst en cultuur, sport

Recreatie is belangrijk voor de woonbeleving van de eigen inwoners. Vanaf 2011 is er duidelijk voor gekozen om hier het accent op te leggen en veel minder in te zetten op toerisme.

Dit betekent dat rond de kernen in de natuur stiltegebieden zijn aangewezen, alleen toegankelijk voor wandelaars en fietsers.

Spaarnwoude wordt als belangrijke groene long gezien en kent maar een beperkt aantal evenementen.

Het strand en de haven en sluizen van IJmuiden bieden voor recreanten andersoortig vertier. Bovendien is er wat IJmuiden betreft voor gekozen toerisme wel te stimuleren, zij het binnen grenzen om de verkeersdruk binnen de perken te houden.

IJmuiden staat bekend om een aantal landelijke evenementen met de nadruk op wind en watersporten. Enkele landelijke sportevenementen, o.m. op het gebied van kite-surfen, vinden op de stranden van IJmuiden plaats. Er is, overigens net als in 2011 al het geval was, duidelijk verschil gemaakt voor een zogeheten familiestrand en een zogeheten activiteitenstrand. Sail komt regelmatig langs en het jaarlijkse Havenfestival is tot een landelijke happening uitgegroeid.

Eind 2011 is ervoor gekozen de parels van IJmuiden aan elkaar te rijgen: de bebouwing van IJmuiden strekt zich uit tot het strand en kent aantrekkelijke terrasjes, cafeetjes en eethuisjes. De toeristische bezoeker aan IJmuiden vindt moeiteloos de weg naar strand, haven en sluizen waar interactieve informatiecentra een goed inzicht geven over ontstaan, historie en huidig gebruik.

Door de verbondenheid die de inwoners met hun woonomgeving voelen, een verbondenheid die de gemeente ondersteunt met beleid zoals haar virtuele netwerk, is er een bloeiend verenigingsleven op het gebied van sport en cultuur. Iedere kern heeft de eigen sportvoorzieningen behouden. Deze zijn uitgegroeid tot maatschappelijk belangrijke plekken in de kernen, waar zowel in clubverband als individueel gesport en gerecreëerd wordt en waar de band tussen onderwijs en sport goed zichtbaar is. Sinds 2011 is er bij alle aanpassingen in de openbare ruimte sterk ingezet op het beweegvriendelijk maken van de ruimte, zoals veel fiets- en voetpaden waar bijvoorbeeld ook voor skaters ruimte is. De sportclubs zelf weten nog veel mensen warm te maken om vrijwilligerswerk te verrichten. Daarnaast zijn er in Velsen wat meer commerciële sportscholen gevestigd.

Veel amateurtoneel en –kunst wordt in Velsen beoefend, door inwoners zelf georganiseerd en zonder financiële bijdrage van de gemeente. De gemeente faciliteert dit wel o.m. door een theater te subsidiëren, dat biedt ruimte voor kleinere voorstellingen en een podium voor deze amateurkunstenaars. Voor de grotere gezelschappen zijn de Velsenaren al gewend naar Haarlem of Amsterdam te gaan. Er is één groot museum op het gebied van zee, haven en milieu dat beperkt subsidie van de gemeente ontvangt; de overige middelen verkrijgt het museum door o.m. sponsoring en kaartverkoop.

Cultuureducatie wordt door gemeente en onderwijsinstellingen gezien als een belangrijke ontplooiingsmogelijkheid van jongeren en als bindingsfactor tussen mens en samenleving.

Bereikbaarheid en veiligheid

Het toerisme is sinds 2011 nauwelijks gegroeid; bewust is gekozen voor de nadruk op recreatie ten behoeve van de eigen bevolking.

Mede als gevolg daarvan is de verkeersdruk in en om Velsen sinds dat jaar nauwelijks toegenomen, zodat het bestaande openbaar vervoer ook in 2025 voldoende is voor met name het forensenverkeer.

Het toerisme leidt voornamelijk tot verkeersdruk op de lijn IJmuiden – Amsterdam.

Daarom is het openbaar vervoer op dat traject op de momenten dat het nodig is, geïntensiveerd met bus- en bootverbindingen.

Omdat veiligheid een belangrijk gemeenteverstijgend issue is (denk aan de nabijheid van Schiphol, het Noordzeekanaal etc.), participeert Velsen ook in 2025 in een samenwerkingsverband van gemeenten en diensten binnen een veiligheidsregio.

Daarnaast bevordert de gemeente de eigen verantwoordelijkheid van bedrijven (zoals horeca) en inwoners om de omgeving veilig te houden. Risicovolle evenementen worden in samenspraak met de regio georganiseerd. Er is een geautomatiseerd meldingssysteem voor burgers en bedrijven om onraad of een vermoeden daarvan te melden. Iedere wijk heeft weer een eigen wijkagent, die dan meteen op pad kan.

Tot slot

In Velsen wil je wonen!

2. VISIE OP VELSEN NR. 2: DYNAMISCH WERKEN IN VELSEN

Het beeld

Het is april 2025. Velsen is onlangs opgegaan in één IJmondgemeente. Het inwoneraantal van Velsen is ongeveer gelijk aan dat in 2011.

Velsen is uitgegroeid tot een werkgelegenheidsgemeente pur sang; mensen komen hierheen om te werken. Met name in IJmuiden zijn de bekende economische pijlers als staal, industrie, haven en visserij uitgegroeid tot duurzame industrieën. De haven is uitgebreid, er is meer overslag en IJmuiden is nu het logistieke knooppunt voor Amsterdam en het achterland als het gaat om vervoer over water.

Naast deze pijlers is er nieuwe werkgelegenheid ontstaan in de energiemarkt, technologie en zorg.

De haven en industrie zijn bezienswaardigheden voor toeristen. Er is een kenniscentrum rond haven en sluizen en de industriële skyline van IJmuiden is voor veel mensen fascinerend om te zien.

Het accent

In deze visie ligt het accent op werken vooral binnen de huidige economische pijlers industrie/staal en haven/vis en daarnaast binnen de sectoren energie, technologie en zorg.

Velsen maakt deel uit van een IJmondgemeente, hier wordt nog geen uitspraak gedaan over de samenstelling daarvan. Aangezien het accent ligt bij de bedrijvigheid rond haven en Noordzeekanaal, is het logisch de bestuurlijke alliantie te kiezen met gemeenten met dezelfde economische belangen.

Hieronder praten we wel over Velsen als nog een zelfstandige entiteit, omdat het huidige Velsen het vertrekpunt is.

Bevolkingssamenstelling, wonen en samenleven.

De bevolking is ten opzichte van 2011 qua omvang hetzelfde gebleven. Vanaf 2011 is het woningbeleid van de gemeente erop gericht geweest om de woningen in de kernen van Velsen zo betaalbaar mogelijk te houden, dit om de eigen bevolking te behouden en om forensenverkeer zoveel mogelijk te voorkomen. Vraag en aanbod worden zo goed mogelijk op elkaar afgestemd.

Wel wordt er tussen de kernen gedifferentieerd, zowel waar het gaat om hoogbouw en laagbouw als waar het gaat om levensloopbestendige woningen. Er is een goed evenwicht tussen huurwoningen en koopwoningen, rekening houdend met de vraag naar deze woningen.

Er is geen specifiek beleid ontwikkeld voor een brede samenstelling van de bevolking. Dit betekent dat niet iedere kern eigen voorzieningen zoals winkels en scholen heeft.

Wel is ervoor gezorgd dat werkenden snel en makkelijk de dagelijkse boodschappen kunnen doen en dat de basisvoorzieningen op het gebied van zorg en basisonderwijs aanwezig zijn, zij het vaak op grotere afstand dan in 2011. Tussen de woonkernen in ontstaan winkelcentra. In het bijzonder de grote winkelketens zijn hier vertegenwoordigd. De mogelijkheden om tot zogeheten weidewinkels bij uitvalswegen van Velsen te komen, worden onderzocht.

Voor een dagje winkelen, funshoppen, en voor uitgaan gaan de Velsenaren meestentijds voornamelijk naar Haarlem en Amsterdam.

Waar schoolbesturen daarvoor gekozen hebben, zijn basisscholen zoveel mogelijk in één gebouw ondergebracht en in een aantal gevallen minder verspreid over de gemeente dan in 2011.

Als gevolg van deze ontwikkelingen zijn de kernen naar elkaar aan het toegroeien als er tenminste geen sprake is van beschermde natuurgebieden.

Velsen trekt met name mensen aan die in, of aan de rand van Velsen werken.

Ook Velsen is de afgelopen jaren vergrijsd, net als de rest van Nederland. Hoewel veel ouderen ervoor kiezen zich na hun werkende leven te vestigen in andere delen van de IJmondgemeente dan het voormalige Velsen, is er ook nog een groot aantal Velsenaren die in hun vertrouwde kern willen blijven wonen.

De gemeente wil hen zoveel mogelijk zelfstandig laten wonen en heeft dan ook vanaf 2011 ingezet op aangepaste woningen. Binnen de regio zijn afspraken gemaakt over de huisvesting en zorg van ouderen die niet meer zelfstandig kunnen wonen. Dit betekent dat voor hen ook verwijzing plaats kan vinden naar andere kernen van de nieuwe IJmondgemeente en daarbuiten.

Het welzijnswerk is op regionaal niveau georganiseerd. Er zijn verspreid over de gemeente gezondheidscentra en buurthuizen en veelal is er sprake van inloopsprekuren bijvoorbeeld bij scholen en bij verpleeghuizen. Veel wordt door de inwoners zelf opgepakt.

De Velsenaren hebben met name een band met Velsen vanwege hun werk. Zij kiezen voor een woning in Velsen omdat ze daar goed dicht in de buurt van hun werk kunnen wonen met alle noodzakelijke voorzieningen in de buurt zoals zorgcentra, onderwijs, buurtsupers en bouwmarkten.

De gemeente richt zich niet specifiek op het bevorderen van collectiviteitsgevoel van de inwoners. Plannen met kernen of met wijken worden met de inwoners besproken op de momenten dat er concrete plannen zijn. Voldaan wordt aan de wet- en regelgeving wat betreft de toe- en uitgangelijkheid van openbare gebouwen.

Werken, ondernemen en onderwijs

De economische pijlers die in 2011 sterk waren, zijn dat nu nog steeds. Nog steeds zijn zij erg belangrijk voor de werkgelegenheid van de Velsenaren, zij het dat zij sterk zijn verduurzaamd. De haven is uitgebreid, er is meer overslag en IJmuiden is een logistiek knooppunt voor Amsterdam en het achterland geworden waar het gaat om het vervoer over water. Ook de offshore-industrie heeft zich ontwikkeld en, in het kielzog van staal en vis, innovatie op het gebied van technologie als werkgelegenheidssector. Door de toenemende vergrijzing is de zorg één van de opkomende werkgelegenheidssectoren. De behoefte aan uitbreiding van de industrieën is een reëel vraagpunt. Omdat deze duurzamer en schoner geworden is, staat de milieudruk de uitbreiding niet meer, zoals in 2011, in de weg. In overleg met de metropoolregio wordt gezocht naar het creëren van nieuw land in zee. Amsterdam krijgt hierdoor ook de ruimte zich verder als metropool te ontwikkelen.

Naast het basisonderwijs zijn er HAVO en VWO binnen Velsen.

Het VMBO en MBO zijn sterk aanwezig. Deze bieden opleidingen die met name gericht zijn op de specifieke werkgelegenheid zoals Velsen die biedt en op een groeiende vraag naar werknemers in de zorg. Er is dan ook een nauwe samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en zorginstellingen met stagemogelijkheden en leerwerkplekken.

Er wordt nauw samengewerkt met HBO en WO uit de regio omdat de werkgelegenheid in Velsen in toenemende mate ook hoger opgeleid personeel betreft. Dit feit is aantrekkelijk gebleken voor veel ZZP-ers met een technische achtergrond. Een nieuwe ontwikkeling is het ZZP-erschap van zorgverleners, daarmee inspeland op de krappe arbeidsmarkt op dit terrein.

Velsen is ook voor ZZP-ers een aantrekkelijk vestigingsgebied gezien het betaalbare karakter van de woningen en de nabijheid van (potentiële) opdrachtgevers.

Toerisme en recreatie, kunst en cultuur, sport

De haven en industrie zijn bezienswaardigheden voor die groep toeristen, die zich tot havens, sluizen en specifieke industriële landschappen aangetrokken voelen. Er is een kenniscentrum rond haven en sluizen die bezoekers informeert over de innovatieve technieken die hier gebruikt worden. Veel mensen vinden het terrein rondom het Noordzeekanaal en de haven 's avonds een soort lichtshow, wat fascinerend is om naar te gaan kijken. Dit geldt ook voor de industriële skyline van IJmuiden. Net als vroeger in de Rotterdamse haven worden er nu in het havengebied en langs dit stuk van het Noordzeekanaalgebied rondvaarten georganiseerd.

De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat hierin maar beperkt werkgelegenheid is. Het zwaartepunt van wat Velsen te bieden heeft op het gebied van toerisme en recreatie ligt toch op de vrijetijdsbesteding van inwoners.

Met de duinen en Spaarnwoude heeft Velsen nog groen waarin het goed toeven is. Spaarnwoude geldt als belangrijke groene long en bufferzone. Daarom worden hierin alleen nog kleinschalige evenementen georganiseerd die vooral een regionaal karakter hebben.

Daarnaast blijven IJmuiden en haar stranden geliefd voor extreme watersporten zoals kite-surfen. Net als in 2011 al het geval was, is er voor de lokale bevolking een familiestrand en een strand specifiek voor watersporters.

Net als dat bij winkelen en horeca het geval is, biedt Velsen op het gebied van kunst en cultuur een beperkt aanbod. Er is een cultureel centrum in IJmuiden, waar kleinere gezelschappen komen. Grotere gaan naar andere gemeenten toe. Wel wordt er veel aan cultuureducatie gedaan, zodat jonge mensen niet van cultuur gespeend blijven ook al is dat in de directe woonomgeving niet voorhanden. Hierin wordt samengewerkt met de buurgemeenten.

Amateurkunst wordt met name door ouderen beoefend, die daarvoor de tijd en interesse hebben. Velsen telt nu eenmaal veel tweeverdieners onder haar inwoners.

Dit heeft ook tot gevolg gehad dat er indikking heeft plaatsgevonden van de sportvoorzieningen. Er is nog een breed scala aan voorzieningen zowel op het gebied van indoor- als outdoorsport, maar dit is gecentraliseerd op enkele plekken in de gemeente. De vrijgekomen ruimte is gebruikt voor woningbouw.

De sportvoorzieningen zelf zijn multifunctioneel geworden: zowel de sporter in clubverband als de individuele sporter kan hier op alle uren van de dag en avond terecht. Ook de recreant kan hier terecht. Bij aanpassingen in de openbare ruimte, maar ook in het groen tussen de kernen, in de duinen en Spaarnwoude, heeft de gemeente geïnvesteerd in het uitnodigen om te bewegen, ondermeer door aanleg van paden.

Bereikbaarheid en veiligheid

Veel is sinds 2011 in MRA-verband geïnvesteerd in infrastructuur zodat de bedrijvigheid, die zich vooral rond IJmuiden concentreert, gefaciliteerd wordt en het woon-werkverkeer in goede banen wordt geleid. Er zijn sneldiensten gerealiseerd met goede aansluiting op het treinverkeer middels lightrail en via het water. Zoveel mogelijk is voorkomen dat het doorgaande verkeer door kernen heen gaat, afgezien van IJmuiden zelf.

Omdat veiligheid een belangrijk gemeenteverstijgend issue is (denk aan de nabijheid van Schiphol, het Noordzeekanaal etc.), participeert Velsen ook in 2025 in een samenwerkingsverband van gemeenten en diensten binnen een veiligheidsregio. Op de industrieterreinen en in de haven wordt veel gebruik gemaakt van particuliere beveiligers. Omdat veel uitgaansgelegenheden en evenementen niet meer op het grondgebied van de gemeente zijn, is de politie-inzet voornamelijk gericht op het in goede banen leiden van mensen die in de nachtelijke uurtjes weer naar huis komen en uiteraard de gebruikelijke bestrijding van criminaliteit. Op dat punt wordt veel ingezet op preventie en wat mensen daar zelf aan kunnen doen, bijvoorbeeld door beveiliging van de eigen woning. Mensen en bedrijven kunnen veel doen om de eigen veiligheid te vergroten, zo is de gedachte.

Tot slot

Velsen: dynamisch werken!

3. VISIE OP VELSEN NR. 3: KENNISRIJK WERKEN IN VELSEN

Het beeld

Het is april 2025. Velsen is een bloeiende en groeiende gemeente en bevat de kennisindustrie van de Metropool Regio Amsterdam. Onderzoeksinstituten op het gebied van wind- en waterenergie en duurzaamheid hebben een grote (internationale) aantrekkingskracht op studenten, expats en kenniswerkers die veelvuldig gebruik maken van de horeca die gesitueerd is rondom het prachtige stadshart van IJmuiden. Er is een sterke samenwerking tussen de kennisinstituten in Amsterdam en de bedrijven in Velsen. Deze bedrijven stellen stage- en leer-/werkplekken ter beschikking.

De economische pijlers van Velsen zijn gericht op innovatie op het gebied van wind- en waterenergie en duurzaamheid en op maritiem ecologisch onderzoek. Jaarlijks is er op dit gebied een groot internationaal congres op het haventerrein van IJmuiden dat vele bezoekers trekt. De zware industrie is nog wel aanwezig, maar is kennisintensief geworden en richt zich meer en meer op innovatie en duurzaamheid waarbij ook verbetering van de luchtkwaliteit veel aandacht krijgt. Velsen biedt ruimte voor “proeftuinen” voor nieuwe technologieën.

IJmuiden is mede hierdoor uitgegroeid tot een submetropool van allure. De kernen hebben hun “dorpse” karakter behouden.

Op tal van onderdelen wordt sterk samengewerkt met de gemeente Amsterdam.

Het accent

In deze visie ligt het accent op kennisrijke industrie: doorontwikkelde bestaande industrieën en initiatieven (kennisintensief worden van haven en staal, offshore-industrie), ontwikkeling van kenniscentra op deze terreinen en ontwikkeling van nieuwe werkgelegenheid op het gebied van duurzame energie (waterenergie) en samenwerking met wetenschappelijke instituten op deze terreinen. Spin-off is de ontwikkeling van IJmuiden tot een stad met een metropool karakter, aantrekkelijk als dynamische haven en avontuurlijke kustplaats.

Deze visie vraagt om een stevige bestuurlijke inzet en om investeren in een relevant contactennetwerk. Wij willen dan ook streven naar versterking van de bestuurskracht onder meer middels (verdergaande) samenwerking en mogelijk fusie. Met de visie als basis en vertrekpunt zullen we in kaart brengen welke strategische allianties in welke vorm met andere gemeenten wenselijk en mogelijk zijn.

Hieronder praten we wel over Velsen als nog een zelfstandige entiteit, omdat het huidige Velsen het vertrekpunt is.

Bevolkingssamenstelling, wonen en samenleven

De gemeente Velsen is behoorlijk aan het groeien. Een groot deel van de groei van het inwonertal sinds 2011 komt op het conto van kenniswerkers, expats en studenten.

De uitbreiding van woonruimte heeft voor een belangrijk deel plaatsgevonden in IJmuiden. IJmuiden biedt voor de regio een aantrekkelijk alternatief voor mensen die stedelijk willen wonen; zoals Rotterdam gebruik maakt van de mogelijkheden van de Maas, zo maakt IJmuiden gebruik van de mogelijkheden van de zee en het Noordzeekanaal. De groei van IJmuiden is dan ook met name gerealiseerd bij het strand, bij de haven en langs het Noordzeekanaal. De woningen daar bieden een fraai

zicht op de zee en de strandactiviteiten, op de activiteiten in de haven en op de boten op weg naar of terugkomen van Engeland of Amsterdam. Er is naar gestreefd het industriële karakter waar dat mogelijk was te handhaven door oude bedrijfspanden te renoveren tot woonruimten afgewisseld door moderne hoogbouw die hier goed op is afgestemd.

De oude wijken hebben hun vroegere luister zoveel mogelijk teruggekregen. Maar ook de buitenwijken zijn geliefd: vertier, voorzieningen en natuur binnen handbereik.

IJmuiden heeft nog steeds een grote groep vaste inwoners, maar kent daarnaast een steeds van samenstelling wisselende groep expats en studenten. Het is juist deze nieuwe instroom van (internationale) kenniswerkers en –studenten die de groei en bloei van IJmuiden als belangrijkste voorzieningencentrum in Velsen mogelijk heeft gemaakt. Gevolg is wel dat de woningprijzen zijn gestegen door de aantrekkingskracht die Velsen inmiddels in de regio heeft.

De andere kernen hebben grotendeels hun eigen dorps karakter behouden. Er is in bestaande woningbouw geïnvesteerd, een enkele kern is uitgebreid.

De sociale cohesie hier is groot; mensen kennen elkaar, de wijken organiseren gezamenlijk activiteiten, het verenigingsleven bloeit, vrijwilligers zijn redelijk makkelijk te vinden. De gemeente vindt de initiatieven vanuit de gemeenschap belangrijk en stimuleert betrokkenheid van de inwoners door regelmatig te overleggen met bewonersgroepen en belangengroepen. De gemeente realiseert zich dat een vitale gemeente gebaat is bij een vitale woongemeenschap met een goede sociale cohesie. De groeiende welvaart biedt de gemeente de ruimte om hier ook voldoende ondersteuning voor te bieden.

Aangezien eigenlijk alle voorzieningen in en rond IJmuiden zijn gevestigd, beperken de voorzieningen in de andere kernen zich tot basisvoorzieningen. Door de instroom van nieuwe jonge gezinnen is het leerlingenaantal gegroeid, zodat iedere kern over eigen basisonderwijs beschikt. Waar mogelijk is dit geclusterd met kinderopvang, sportvoorzieningen en gezondheids-, zorg- en welzijnscentra.

Voor de dagelijkse boodschappen kan men hier ook goed terecht, wil men meer, dan is IJmuiden de aangewezen plek.

Door de opleidings- en uitgaansmogelijkheden, de huisvestingsmogelijkheden voor studenten en de vele opleidingsplaatsen bij bedrijven is Velsen ook voor jongeren een aantrekkelijke gemeente geworden. Door de kansen die er voor deze groep op de arbeidsmarkt zijn, blijven ze ook na hun opleiding vaak in Velsen werken.

Voor de oudere inwoners en inwoners die zorg nodig hebben, zijn in regionaal verband afspraken gemaakt. Met voldoende aangepaste woningen wordt ernaar gestreefd mensen zo lang als dat mogelijk is zelfstandig te laten wonen.

Werken, ondernemen en onderwijs

Vanaf 2011 heeft de gemeente in nauwe samenwerking met de gemeente Amsterdam als liaison gefunctioneerd tussen bedrijfsleven, onderwijs- en onderzoeksinstituten en ingezet op een publiek-private samenwerking à la Eindhoven. Na een aantal jaren is deze samenwerking in een stroomversnelling gekomen met initiatieven vanuit het bedrijfsleven en respons daarop vanuit met name het wetenschappelijk onderwijs uit Amsterdam, Delft en Wageningen. Het hoger onderwijs heeft hierop aangehaakt.

Enkele specifieke opleidingen, met name op het gebied van duurzame energieopwekking, zeebiologie, logistieke ICT en nautische technologie, worden in Velsen aangeboden, zowel op VMBO- als op MBO-niveau en op HBO-niveau. Resultaat is dat de economische pijlers van Velsen nu gevormd worden door werk en onderzoek op het gebied van (innovatie van) wind- en waterenergie en duurzaamheid en op maritiem ecologisch terrein. De economische pijlers anno 2011, waarbinnen in 2025 overigens nog steeds werkgelegenheid wordt geboden, hebben hier mede de basis voor gevormd. De zware industrie is nog nadrukkelijk aanwezig, maar wordt in toenemende mate kennisintensief en is duurzaam geworden, waarbij verbetering van de luchtkwaliteit een belangrijk speerpunt is. Innovatie en kennisverspreiding (zoals door Imares en Daniëli Corus) spelen meer nog dan voorheen een belangrijke rol. De industriële sector betekent overigens nu minder voor de werkgelegenheid dan de andere sectoren en dan in 2011.

De zorg is als werkgever belangrijker geworden, maar ondervindt op de arbeidsmarkt stevige concurrentie; veel jongeren kiezen voor een opleiding en baan in de nieuwe sectoren. Automatisering in de zorg is een noodzaak geworden om aan de groeiende zorgvraag tegemoet te kunnen komen.

Daarnaast is de dienstensector als belangrijke werkgever in opkomst. Met name als gevolg van de metropole ontwikkeling van IJmuiden is een groeiend deel van de beroepsbevolking werkzaam in horeca, detailhandel en zakelijke en financiële dienstverlening. Het stedelijk allure van IJmuiden, gecombineerd met de aanleg van een glasvezelnetwerk is aantrekkelijk voor ZZP-ers, vooral op het gebied van dienstverlening en consultancy.

Een aantal onderzoeksinstituten heeft deels een dependance in Velsen, deels hun hoofdvestiging. Zij hebben een grote (internationale) aantrekkingskracht op studenten, expats en kenniswerkers. Er is een netwerk van samenwerking tussen de kennis- en onderzoeksinstituten in Amsterdam, Delft, Velsen en Wageningen en de bedrijven in Velsen, die stage- en leer-/werkplekken ter beschikking stellen. Deze samenwerking leidt onder meer tot zogeheten “proeftuinen” (naar analogie van een pilot Energie uit Water van Eneco bij de sluizen van IJmuiden), waarin nieuwe technologieën uitgeprobeerd en uitgetest worden in joint ventures. De band met onder meer Qindao is uitgebouwd vooral op het gebied van innovatie in de sector visserij/visverwerking. Dit is echter maar één aspect van het grote internationale netwerk van relaties van universiteiten en bedrijven.

Toerisme en recreatie, kunst en cultuur, sport

De gemeente heeft de lijn van de economische agenda 2011-2014 doorgetrokken. Door marketing en promotie met name gericht op de regio Amsterdam (als belangrijkste markt op het gebied van toerisme en recreatie) is het imago van “IJmuiden aan Zee” verbeterd. Nadrukkelijk wordt de verbinding gelegd met de zee en het Noordzeekanaal. Hierbij is voortgeborduurd op de twee profielen van IJmuiden: “dynamische haven” en “avontuurlijke kustplaats” met het haven- en sluzengebied aan de ene kant en het strand aan de andere kant als stevige trekkers. De realisatie van de kustvisie is in deze periode afgerond. Verblijfsrecreatie op het strand is na de eerste overlegondes in 2011 van de grond gekomen.

Doordat de gemeente de verschillende toeristisch aantrekkelijke locaties met elkaar verbonden heeft door op iedere locatie ook naar de andere locaties door te verwijzen, zijn de vele aantrekkelijke kanten van IJmuiden onder een breder publiek bekend geworden. Door in congresprogramma's (zie hierna) recreatieve bezoeken aan bijvoorbeeld haven/sluizen en het nieuwe innovatiemuseum (zie hieronder) op te nemen, wordt IJmuiden ook langs deze lijn gepromoot.

Hiermee is Velsen niet alleen een aantrekkelijke bezoekgemeente geworden, maar ook aantrekkelijk geworden om als particuliere investeerders en ondernemers in te investeren. Zij hebben zich vanaf 2011 met name gericht op verblijfs- en ontspanningsmogelijkheden voor mensen van buiten, met name in en rond IJmuiden. De overnachtingsmogelijkheden voor bezoekers zijn belangrijk uitgebreid. Met name hotels hebben het jaar rond een goede bezetting met name als gevolg van de vele zakelijke reizigers en door de vele (internationale) evenementen en congressen die niet alleen in IJmuiden, maar ook in Spaarnwoude plaatsvinden dan wel worden gehouden. Spaarnwoude heeft zich verder ontwikkeld als evenementenlocatie. Na 2011 heeft het recreatieschap een toekomstplan geformuleerd om vanuit een eigen profilering met behoud van de groene functie de recreatieve mogelijkheden volledig te benutten. In de jaren daarna is dit plan in samenwerking met o.a. de gemeente Velsen "uitgerold".

De ontplooiing van Velsen heeft in IJmuiden als centrum van voorzieningen een boost gegeven aan de horeca, zowel bestemd voor zakenlieden (goede visrestaurants) als voor expats en studenten (uitgaansgelegenheden aan het strand en in de haven). Ook de detailhandel heeft er baat bij gevonden. Uiteraard zijn er de grote winkelketens, maar de vele winkeltjes, kunstenaarsateliers, cafés en eethuisjes bepalen het beeld. Het zijn echter niet alleen zakenlieden, kenniswerkers en studenten die vertier zoeken op het strand of op een terrasje. Ook de Velsenaren zelf zoeken IJmuiden graag op voor meer dan de dagelijkse boodschap of om een filmpje te pakken. Zij vinden IJmuiden voor funshoppen of uitgaan een prima alternatief voor Amsterdam en Haarlem.

Het strand wordt volledig uitgenut en is een populaire plek voor ontspanning voor degenen die even aan de stad willen ontvluchten, zowel voor zonnebaders en gezinnen als voor de actieve beoefenaars van wind- en watersport. De Amsterdammer heeft IJmuiden ontdekt als "eigen" strand, mede dankzij de goede verbindingen.

Voor de zakelijke bezoekers van buiten Nederland, die met hun zakenbezoek ook nog wat ontspanning zoeken, zijn er bezoeksarrangementen geregeld met Amsterdam en Haarlem.

De groene gebieden tussen de kernen en de Kennemerduinen zijn veelal nog het domein van de recreërende eigen, vaste inwoners van Velsen, die daarin zelf hun weg vinden. De gemeente heeft zich sterk gemaakt voor het behoud van deze gebieden om het woongenot voor degenen die bewust "buiten" willen wonen, te behouden.

De cultuursector heeft de krachten gebundeld. In samenwerking met onderwijs- en onderzoeksinstituten en gesponsord door bedrijven is er een groot museum ontstaan uit de voormalige musea van Velsen, waar de historie op het gebied van industrie en haven te zien is, maar vooral ook innovatie op het gebied van luchtkwaliteit, duurzaamheid en maritiem ecologisch onderzoek. Het museum biedt een interactief programma in nauwe samenwerking met de industrie en kennisinstituten die binnen Velsen actief zijn.

De theaters bieden gezamenlijk een eigentijds en zeer gevarieerd aanbod aan de (tijdelijke) inwoners van Velsen. Met de theaters van Haarlem en Amsterdam zijn afspraken over de programmering gemaakt. Spaarnwoude is de plek waar veel festivals worden gehouden.

Tenslotte werken gemeente, culturele instellingen en scholen samen op het gebied van cultuureducatie. Een creatieve samenleving is een sociaal en economisch sterke samenleving, zo is het credo.

De sportvoorzieningen zijn ten opzichte van 2011 volledig multifunctioneel geworden: niet alleen de sportclubs vinden hier hun honk, ook voor wie niet georganiseerd wil sporten of wie recreatief bezig wil zijn bieden de sportvoorzieningen letterlijk en figuurlijk alle ruimte.

Commerciële sportscholen hebben zich gevestigd in voornamelijk IJmuiden en in Velsen-Zuid/Driehuis.

Bereikbaarheid en veiligheid

De bereikbaarheid van Velsen vormde anno 2011 een serieus vraagstuk dat uit dreigde te groeien tot groot probleem toen de ontwikkelingen richting een kennisrijke economie in een stroomversnelling raakten.

Nauwe samenwerking met de gemeenten in de regio en de provincie Noord-Holland leidde tot plannen, die het gehele gebied ten westen van Amsterdam omvatte.

Belangrijke speerpunten waren snelle en slimme verbindingen oost-west (met Schiphol en Amsterdam-centraal), en snel openbaar vervoer van en naar forensengebieden.

Nagedacht wordt over een helihaven in de haven van IJmuiden.

Daarnaast is een uitgebreid glasvezelnetwerk aangelegd. Hierdoor is de mogelijkheid tot thuiswerken sterk verbeterd en zijn mensen ook daadwerkelijk meer vanuit huis gaan werken.

Omdat veiligheid een belangrijk gemeenteverstijgend issue is (denk aan de nabijheid van Schiphol, het Noordzeekanaal etc.), participeert Velsen ook in 2025 in een samenwerkingsverband van gemeenten en diensten binnen een veiligheidsregio.

Binnen Velsen zelf is sociale veiligheid nauwelijks echt een item. Door de hoge graad van arbeidsparticipatie en een goed toekomstperspectief van de jeugd is er sociale rust. De 24-uurs-economie in IJmuiden en de activiteiten en ontmoetingen, ook buiten, die daarmee samenhangen, zorgen voor een grote sociale controle.

Wel is met name tijdens evenementen veiligheid een aandachtspunt, dat in nauwe samenwerking met de regio aangepakt wordt. Er is een meldingssysteem voor burgers en bedrijven om onraad of een vermoeden daarvan te melden. Mensen worden sterk aangemoedigd hiervan, ook anoniem, gebruik te maken. Deze meldingen komen centraal binnen, worden vertaald in risiconiveaus en uitgezet bij de veiligheidsdiensten. De gemeente neemt hier haar eigen verantwoordelijkheid.

De rol van de gemeente

De rol van de gemeente in deze visie is die van facilitator. De gemeente brengt partijen bijeen, legt relaties en verbindingen, initieert overleggen en zet zich in voor nauwe regionale samenwerking.

Daarnaast scheidt de gemeente waar mogelijk de nodige randvoorwaarden, bij voorbeeld op het gebied van ruimtelijke ordening en de inrichting van de openbare ruimte. De gemeente voert een actief marketing- en promotiebeleid. Om de juiste mensen te kunnen behouden en aan te trekken ook in de toekomst zal de gemeente een aantrekkelijk werkgever moeten zijn op het gebied van ontwikkelingsmogelijkheden, carrièrekansen en (secundaire) arbeidsvoorwaarden. Vergroting van de bestuurlijke schaal is in deze optiek in de toekomst noodzakelijk.

Tot slot

Kennisrijk werken: Velsen!

4. VISIE OP VELSEN NR. 4: ACTIEF EN AVONTUURLIJK IN VELSEN

Het beeld

Het is april 2025. Hoewel het nog koud is, is al 50% van de hotelkamers en de vakantieappartementen bezet. Eind deze maand komt de grote stroom toeristen echt goed op gang. Velsen, inmiddels onderdeel van een nieuwe, langgerekte kustgemeente, staat immers binnen de Metropool Regio Amsterdam bekend als DE avontuurlijke strand- en eventgemeente. Zo staat IJmuiden in de landelijke top van aantrekkelijke en actieve badplaatsen. Velsen noteert ook hoog als het gaat om het aantal evenementen. Door de klimaatveranderingen is de Nederlandse kust een grote concurrent geworden van o.a. Griekenland en Spanje omdat het daar te warm is en Nederland juist precies warm genoeg is.

IJmuiden aan Zee is uitgegroeid tot een volwaardige badplaats die steeds meer (internationale) bezoekers weten te vinden. Een gerenommeerd wellness-centrum op het strand, een speelparadijs en een activiteitenstraat bij de Seaport Marina completeren het aanbod voor jong en oud. De Velsense educatieve instellingen hebben 12 jaar geleden besloten hun krachten te bundelen en na de fusie uit te breiden met een interactief infopunt rond haven en sluizen. Instellingen hebben zich daar ook bij aangesloten.

Met name in het hoogseizoen biedt *het* cultuurcentrum Velsen, een breed scala aan activiteiten en voorstellingen voor toeristen, vooral ook op historische locaties zoals de Ruïne van Brederode en op de fraaie landgoederen die Velsen telt.

Het havengebied van IJmuiden is een trekpleister op zich. Jaarlijks meren er ruim 100 cruiseschepen aan. De verbindingen tussen IJmuiden en Amsterdam zijn prima en voor veel Amsterdammers is IJmuiden ‘Amsterdam aan Zee’ geworden.

IJmuiden profileert zich vanaf 2015 tenslotte ook sterk internationaal met sportevenementen, met name op het gebied van watersporten en met evenementen in Spaarnwoude.

Het accent

In deze visie ligt het accent op toerisme. Naast het dagtoerisme wordt ook sterk ingezet op verblijfstoerisme. Sterk wordt ingezet op toerisme rond de sterke punten van Velsen: zee, strand, haven en natuur en op (sport)evenementen.

Gelet op het zware accent op zee en strand ligt een bestuurlijke alliantie met andere gemeenten met strand aan de Noord-Hollandse kust voor de hand.

Hieronder praten we wel over Velsen als nog een zelfstandige entiteit, omdat het huidige Velsen het vertrekpunt is.

Bevolkingssamenstelling, wonen en samenleven

Velsen maakt al een aantal jaren deel uit van een langgerekte kustgemeente. Het aantal inwoners van Velsen zelf verschilt al naar gelang het seizoen.

In het winterseizoen zijn er weinig toeristen en telt Velsen ongeveer evenveel inwoners als in 2011, eigenlijk de eigen lokale bevolking. In het hoogseizoen, lopend van mei tot en met oktober, neemt het inwonertal flink toe door het grote aantal tijdelijke inwoners. Het wonen in IJmuiden is levendig en dynamisch. De bebouwing heeft zich uitgebreid tot aan het strand met name met vakantieappartementen met zicht op haven en zee en met hotels, afgewisseld met horecagelegenheden en winkeltjes.

De oude wijken hebben hun vroegere luister teruggekregen.

IJmuiden is dan ook uitgegroeid tot een volwaardige badplaats die steeds meer (internationale) bezoekers weten te vinden.

Velsen-Noord is gerevitaliseerd. Hier wonen veel mensen die in de haven en industrie werken. Veel seizoenswerkers in de toeristenindustrie vinden hier en in IJmuiden tijdens het seizoen hun tijdelijk onderkomen.

De andere kernen hebben hun eigen karakter behouden. Dit om te voorkomen dat Velsen buiten het toeristenseizoen een spookgemeente wordt én om recht te doen aan degenen die de andere kant van Velsen (natuurgebieden, duingebieden) waarderen om de kwaliteit die dat aan wonen geeft.

Na uitbreiding met de Grote Buitendijk van Velsersbroek heeft er geen uitbreiding in de kernen meer plaatsgevonden. Wel is waar nodig bestaande woningbouw vervangen door nieuwbouw.

Er is dan ook voor gezorgd dat de eigen bewoners in elke levensfase plezierig in deze kernen kunnen wonen. Om de inwoners rust te garanderen ook tijdens het toeristenseizoen, zijn in de natuurgebieden rond de kernen stiltegebieden aangelegd.

In alle kernen is rekening gehouden met ouderen, opdat zij zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen. Daar waar vergrijzing is opgetreden en er minder behoefte aan basisonderwijs is, hebben schoolbesturen keuzes gemaakt omtrent het al dan niet gezamenlijk huisvesten van scholen.

Waar mogelijk worden voorzieningen als gezondheidscentra, buurtcentra en zorgcentra gecombineerd en zo mogelijk in één gebouw geclusterd. Bevordert wordt dat mensen zo lang mogelijk in hun “eigen dorp” kunnen blijven wonen.

Kleine winkelcentra in en tussen de kernen maken dat de meeste boodschappen “ dicht bij huis” gedaan kunnen worden.

De eigen bevolking is dan ook hecht, het verenigingsleven in de “dorpen” bloeit. Er is veel eigen initiatief bijvoorbeeld voor wijkactiviteiten en vieringen in de eigen kern. De gemeente is blij met deze burgerinitiatieven en faciliteert deze met bijvoorbeeld verkeersmaatregelen en vergunningen.

De jeugd maakt dankbaar gebruik van de toeristische faciliteiten. In het winterseizoen staan deze weliswaar op een lager pitje, maar ook dan is er nog genoeg te beleven in IJmuiden.

Werken, ondernemen en onderwijs

De werkgelegenheid in Velsen is verschoven van staal en vis naar toerisme, recreatie en vis. In het bijzonder in de horeca en de dienstensector zijn er veel banen bijgekomen. Staal blijft een grote pijler, maar is veel minder een dominante werkgever dan in 2011. Door de duurzame en kennisrijke ontwikkeling van deze industrie, zijn immers minder werknemers nodig.

Mede als gevolg van deze ontwikkelingen is de luchtkwaliteit in Velsen belangrijk beter dan in 2011.

Het aantal kleine ondernemers is sinds 2011 belangrijk gegroeid, vooral in de horeca, dienstensector en detailhandel. De gemeente heeft beleid ontwikkeld waardoor er een gunstiger vestigingsklimaat voor deze ondernemers is ontstaan.

Door de groeiende vergrijzing is er toenemende werkgelegenheid in de zorg. Voor veel jongeren is die sector weinig aantrekkelijk vergeleken met de andere sectoren in Velsen en de regio, zodat de zorg het steeds moeilijker krijgt om “handen aan het bed” te organiseren.

Doordat een deel van de werkgelegenheid seizoenswerk is, zoekt een deel van de jeugd elders in de regio naar meer structureel werk.

HAVO en VWO zijn in Velsen vertegenwoordigd en het VMBO, MBO en het HBO bieden opleidingen aan zowel voor nautische techniek als voor toerisme en recreatie en doen dit in een aantal gevallen vanuit vestigingen dicht bij de haven.

Toerisme en recreatie, kunst en cultuur, sport

Velsen is voor de hele regio een belangrijk centrum voor toerisme geworden.

Sinds kort staat IJmuiden in de landelijke top van aantrekkelijke en actieve badplaatsen en heeft ook een hoge notering waar het gaat om het aantal evenementen.

In samenwerking met Amsterdam en Haarlem worden er arrangementen voor bezoekers aangeboden: een cultureel arrangement, een sportief arrangement, een onthaastarrangement en een familiearrangement, om maar een paar te noemen. De meeste bezoekers echter bepalen ‘op maat’ welke van de vele attractieve punten van Velsen zij bezoeken. Alle sterke punten van Velsen worden uitgenut voor zowel jong als oud.

In IJmuiden hebben een wellness-centrum op het strand, een speelparadijs en een activiteitenstraat bij de Seaport Marina een plek gevonden. Hierdoor kunnen bezoekers er het hele jaar door iets beleven en hebben de ondernemers het hele jaar door klandizie. Veel nieuwe horecagelegenheden en kleine winkeltjes zijn de laatste jaren geopend, met name bij het strand, in de bebouwing langs de wegen naar het strand en in het oude centrum.

Het strandgebied is net als in 2011 opgedeeld in twee delen: een voor families die een rustig dagje strand willen en een voor de actieve watersporter. IJmuiden, Bloemendaal, Wijk aan Zee en Zandvoort hebben goede afspraken gemaakt en hebben ieder meer nog dan in 2011 eigen profielen aan “hun” stranden gegeven. In het overleg met de andere regiogemeenten, maar ook met de provincie en de landelijke overheid bundelen zij vaak hun krachten voor zover zij al niet deel uitmaken van de nieuwe kustgemeente.

De Velsense cultureel-educatieve instellingen hebben gezamenlijk een interactief infopunt rond haven en sluizen ontwikkeld.

De culturele instellingen hebben eveneens de krachten gebundeld en een cultuurcentrum gevormd. Dit centrum biedt een breed scala aan voorstellingen en activiteiten voor toeristen aan met gebruikmaking van historische locaties zoals de Ruïne van Brederode en de fraaie landgoederen die Velsen telt. In het laagseizoen worden binnenactiviteiten voor de eigen bevolking georganiseerd. Cultuureducatie wordt op enkele scholen, die zich op het gebied van cultuur willen profileren, gegeven.

Het havengebied van IJmuiden is eveneens een grote trekpleister. Jaarlijks meert een groot aantal cruiseschepen aan. Zij kiezen ervoor niet door te varen naar Amsterdam, omdat het prima mogelijk is vanuit IJmuiden Amsterdam te bezoeken met het openbaar vervoer.

Amsterdam en Velsen bieden dan ook speciale arrangementen voor deze groep toeristen aan. Omgekeerd maken veel Amsterdammers gebruik van het openbaar vervoer om het IJmuidense strand te bezoeken. Veel Amsterdammers noemen IJmuiden liefkozend 'Amsterdam aan Zee'.

Daarnaast is het winkelgebied rond de Felison terminal levendig en divers. De vele boetiekjes nodigen de reizigers die met de ferry naar Engeland gaan uit nog even hun laatste euro's op een leuke manier te spenderen. En voor wie nog letterlijk en figuurlijk de sfeer van de visserij wil proeven is een aantal jaren geleden een fisherman's wharf gerealiseerd.

Spaarnwoude heeft zijn groene karakter behouden, maar is gelijktijdig de locatie waar veel evenementen plaatsvinden.

Zowel de openbare Golfbaan Spaarnwoude als het skiparadijs Snowplanet zijn uitgebreid en verheugen zich in een groot aantal bezoekers.

Binnen het gebied van Velsen zijn ook kleinschalig vakantiewoningen gerealiseerd, specifiek gericht op bezoekers die met name de ongerepte natuur en de rust opzoeken.

Een aantal sporten zijn zo succesvol gebleken dat Velsen de sprong naar topsport heeft gewaagd. Er is een sterke lobby om het EK kite-surfen naar IJmuiden te halen. Ook andere watersporten hebben hun honk naar IJmuiden gevonden en er wordt nagedacht over het realiseren van een eigen regatta.

Voor de eigen bevolking is er de recreatie en sportieve ontspanning behalve op het strand met name in de buitengebieden. De sportvelden en -hallen zijn ten opzichte van 2011 in aantal afgenomen, maar de bestaande voorzieningen zijn wel uitgebreid en het gebruik ervan is geoptimaliseerd in samenwerking met de onderwijsinstellingen. De sportvoorzieningen zijn sinds 2011 uitgegroeid tot ontmoetingsplekken voor iedereen die wil bewegen en sporten, recreatief of in wedstrijdverband, individueel of in clubverband.

Bereikbaarheid en veiligheid

De samenwerking in en met de regio en Amsterdam heeft nergens zo concreet uitwerking gekregen als op het terrein van de bereikbaarheid. In 2011 was dit al een vraagstuk, maar de ambitie die toen is uitgesproken om het toeristisch centrum van de regio te worden (met goede afspraken met Amsterdam en Haarlem), maakten van het vraagstuk een acuut probleem.

Als belangrijkste verbinding is de oost-west verbinding het eerste aangepakt. De al eerder genoemde lightrailverbinding tussen strand en Amsterdam is in samenwerking met de andere Noordzeekanaalgemeenten tot stand gekomen. Gebruikmakend van de toeristische waarde van de skyline van het hele Noordzeekanaal is er vervolgens een intensieve bootverbinding aangelegd, waar alle Noordzeekanaalgemeenten van profiteren.

Voor degenen die toch met de auto willen komen, is IJmuiden autoluw gemaakt; aan de rand zijn transferia gerealiseerd. Op eenzelfde manier is Spaarnwoude ontsloten; ook hier is een aantal park&ride-plaatsen aangebracht.

Omdat veiligheid een belangrijk gemeenteverstijgend issue is (denk aan de nabijheid van Schiphol, het Noordzeekanaal etc.), participeert Velsen ook in 2025 in een samenwerkingsverband van gemeenten en diensten binnen een veiligheidsregio. Met name in het hoogseizoen en tijdens evenementen is veiligheid een item. Daarbij komt ook nog dat door meer bezoekers de kans op congestie/files groeit, waardoor hulpdiensten moeilijker snel ter plaatse kunnen zijn. Door de investeringen in duurzaam vervoer en transferia kan op dat aspect de veiligheid ook in het drukke seizoen gewaarborgd blijven.

In de andere kernen kon door de hoge sociale cohesie de aanwezigheid van politie worden terug gebracht. Door een strikt vergunningenstelsel, een strakke agenda van evenementen, afspraken met horecaondernemers, een zero-tolerancebeleid ten aanzien van openbare dronkenschap en vernielingen in de openbare ruimte kan, in samenwerking met de omliggende gemeenten, de veiligheid echter gewaarborgd worden. Daarbij doet de gemeente een sterk beroep op bedrijven en bevolking om de eigen verantwoordelijkheid te pakken.

Tot slot

Actief en avontuurlijk in Velsen!